

Lenka Sameková, 30 rokov, Dubnica nad Váhom

Vonku bezoblačno, vnútri zamračené

Slnko sa opovážlivo opiera do okien, aj keď je už 29. september. Nieкто by ho popísal ako krásny a pridala by k tomu aspoň tridsať vzletných hashtagov.

Dvere izieb presakujú kvílenie, výkriky, hurónsky smiech krížený s hlasným vzdychaním. Na záchodoch práve vrcholí súťaž v kvíkaní. Z tretieho poschodia máme cez zamrežované okná parádny výhľad do parku. Protiľahlý pavilón dostal povolenie na vychádzky. Na lavičkách sa vyhrievajú perníkari aj deravé nosy. Hráči automatov bubnujú o dušu prstami po smetných košoch. Svätí Nicolausovia môžu nasávať len čerstvý vzduch. Nad hlavami sa im vznáša pomyselná svätožiara.

Keď dodržiavate pravidlá, za odmenu vás vypustia do parku. Ako opice. Cez nemocničné oplotenie vám návštevy podajú igelitky s jablkami a banánmi. Tomu hovorím symbióza! Niekedy vlastne presne neviem, na ktorej strane toho plota sa ľudia menej zbláznili.

„A keď ste škrtali zapaľovačom, na ktorej strane ste sa stáli vy?“ prerušuje moje čítanie denníka terapeut.

„Na strane tých, ktorým sa žiada zapáliť si cigu,“ na chvíľu zatváram oči a predstavujem si návykovú chuť nikotínu.

Niekedy mám pocit, akoby mi cez hlavu prehodili deku. Skúste si predstaviť, aké je to žiť s dekou na hlave. Potíte sa, ťažko sa vám dýcha a ako bonus máte zastreté pred očami. Postupom času som prestala rozlišovať, či je to na samospúšť alebo za to môže ten kopec lentiliiek, ktoré každý deň prehltáme pod dohľadom sestričiek. Dnes sa k nim podáva ovocný čaj, dva rožky s džemom a maslom. Niektorí namiesto raňajok dostali elektrické šoky.

Lekári mi diagnostikovali cynizmus – posledné tretie štádium. Je to smrteľné, aj keď ma presviedčajú, že nie.

„Budme presní, pre vás nie je,“ dodávajú zakaždým s filištínskym úsmevom.

Môj dedo bol celý život cynický a nikdy na to nebral tabletky. Preto som bola od začiatku presvedčená, že v mojom prípade robia divnú nadprácu. Je normálne potláčať moje vlastné ja? Chytala som z toho hysterické záchvaty. Hovorila som si: „Raz sa z toho Lena určite zblázniš.“ A ono to prišlo – zvykla som si tu. Človek po čase akosi prirodzene splynie s prostredím, v ktorom je nútený žiť a neustále prehodnocovať svoje myšlienky. Ľudia okolo vás sú o trochu viac dezorientovaní ako tam vonku a takisto sa urážajú na prezývky „blázon“, „debil“, „idiot“ alebo „dement“. V tom zásadný rozdiel nevidím. Akurát personál reaguje o niečo agresívnejšie ako pacienti.

Jediný, kto sa tvári, že je nad vecou, je môj terapeut. Dvakrát do týždňa s ním musím absolvovať HZČ, takzvanú hodinu zabitého času. Ako vždy, aj dnes predčítavam zo svojej čiernej kroniky a on sa pritom bezmocne chytá za čelo.

„To bol predsa váš nápad, aby som si viedla denník,“ zdvihnem hlavu nad popísaným zošitom a upieram na neho nechápavý pohľad.

„Viete, koľko úsilia zaberie denne archivovať celý tento metrix, ktorý mi šrotuje v hlave?“ ukazovák kreslí do vzduchu kružnice okolo spánku.

„Cez môj firewall ešte nikdy nikto neprenikol. No začínam sa obávať, že váš trójsky kôň ho čoskoro dobije,“ pozerá sa neprítomne do môjho výstrihu.

Radšej si toho koňa ustajni a nezabudni si za ním zapnúť zips, ty somár starý. Často sa musím premáhať, aby sa moje myšlienky nezhmotnili do viet. Nechcem si však koledovať o samotku. Samotka znamená nielen spoločenskú izoláciu, ale aj elimináciu jedla. Netvrdím, že táto kuchyňa je nejaký gastronomický zážitok, ale viete, ako to chodí. Keď ste hladní, oblížete si prsty aj po instantnej polievke.

„Strieda sa mi tu viacero ľudí, ktorí si odbehnú vysypať smeti a po šiestich hodinách sa vrátia napití ako dogy. Ale do tohto stavu to nikto nedotiahol,“ ukazuje na moje odhalené zjazvené ruky. „Čo vás k tomu viedlo?“

„Celý život som snívala o tomto päťhviezdičkovom pobyte v blázinci.“

„Prestaňte sa ľutovať. Toto je ústav pre ľudí s duševnými poruchami, blázinec je tam na námestiach.“

„Pozrite sa na to inak,“ pokračuje. „Stačí si otvoriť noviny alebo zapnúť televíziu v nedeľu na obed. To, čo dostávajú vy, je sunar oproti tomu, čo sypú do hlavy im vonku,“ a zvezie sa na operadle kresla. „Nemáte tam niečo lepšie? Toto tu máme každý deň,“ hodí zrakom na môj zápisník.

Chvíľu váham, no nakoniec načiahnem rukou do zadného vrecka teplákov a vylovím z neho poskladaný list. Terapeut trpezlivo čaká, kým mu prinavrátim formát A4.

„V tú noc sme sedeli v apartmáne pod hradom. Fajčili, popíjali, debatovali o živote, politike, neverných manželkách a gay kluboch. No párty sa zvrhla a moje drinky dostávali čoraz pestrejšie farby. Aj také, ktoré som, prisahám, v tekutom stave nikdy v živote nevidela. Uprostred toho, ako som sa snažila spočítať v pohári bublinky, mi zrazu kompletne vyhodilo poistky. Dvokrídlové okno sa otvorilo dokorán a spravilo mi v hlave prievan. Zobudila som na to, ako sa trasiem od zimy. Do nitky premočená, páchnuca po alkohole uprostred ulice, totálna socka. Nieкто mi do úst vložil cigaretu a podal mi zapaľovač. Inštinkt bol zjavne silnejší ako zatemnený mozog, pretože som začala škrtiť. Prvý raz. Druhý raz. Tretí raz a potom sa to stalo. Zápalky vzbĺkli a ja s nimi. Ruky začali horieť ako pochodeň. Viac si už nepamätám, asi som upadla do bezvedomia.“

V ambulancii zavládlo hrobové ticho.

„Kto oni? Buďte, preboha, konkrétnejšia!“

Usmiala som sa. „Človeče, tí, čo vám každý mesiac posielajú výplatu.“

Pozerá na mňa vyjavene, ako keby sa ku mne pred chvíľou modlil a ja som zostúpila zo svätého obrazu. Zamyslene berie telefón a vytáča krátke číslo.

„Je tam ešte voľná samotka? Hej? Tak k vám posielam Johanku z Arku.“

Aj keď je už 30. september, slnko sa určite opovážlivo opiera do okien. Nieкто by ho popísal ako krásny a pridal by ktomu aspoň tridsať vzletných hashtagov. Ktovie, možno akurát dnes prší.